

Mõni aasta tagasi, kui osalesime iga-aastaselt ÜRO peaassambleel New Yorgis, korraldas USA presidendi abikaasa Michelle Obama riigipeade abikaasadele oma programmi. Kõige põnevam käik viis otse maailmalinna külje all asuvasse läbinisti orgaanilist ja looduslähedast põllumajandust viljelevasse rantšosse. Meie mõistes siis ameerikalikku suurtallu.

Kõik first lady'd laeti ühte suurde bussi ning sõit mööda kümnerealist hiigel-maanteed läks lahti. Ei läinud poolt tundi, kui siniste vilkuritega mootorratturid ühtäkki kiirteelt maha keerasid ja seejärel juba päris ehtsale kruusarajale siirdusid. Veel kümme minutit ja päralejõudmise märgiks tõusid koos pidurduse tolmutilvega taevasse ka mõned ärritatud moega hane- ja pardiisandid. Niisuguse diskolaadse valguspargi saatel siia loodusrüppe tavaliselt ei saabuta. Ega ole ju paslik ka.

Daamid valguvad ehtsale õuemurule. (Ameerikas on palju kasutusel ka kunstlikku õuemuru!) Kes soovitud hoolimata tikk-kontsadega on tulnud, peavad järgmise tunnikese kikivarvul tippima. Sest perenaine tahab näidata oma lõhnavat ja maitsekat ürdiaeda (mis on täitsa meie omade moodi), sekka osutab lillepeenardele, kus leidub vaheldumisi nii kultuur- kui metsalilli. Kõigil inglise- ja ladinakeelne silt kenasti juures. Ja kuigi tegu pole mingi botaanilise imeaia, vaid siiski farmiga, selgub kohe ka nende "toodang". See on - teadmised. Tund-tunnilt ja päev-päevalt on siinsetel inimestel käed-jalad tööd täis kõikvõimalike ekskursioonidega. Suuremalt jaolt küll laste nn õuesõppega. Mõnes grupis rohkem, teises vähem, aga alati imestatakse selle üle, et õli pressitakse seemnetest ja pähklitest, et ketšupist moodustab põhiosa ilus punane ja lõhnav vili, mis hammustades üldse ketšupi moodi ei maitse. Ja et kartulkrõpsude "elu" algab mingi mugulana sootuks mulla all. Ja nii edasi.

Kui aiast välja põldude vahele siirdume, on perenaine veelgi uhkem. Nüüd näitab ta meile, kuidas käib õige looduslähedane põllupidamine: osa maid küntakse vilja ja köögivilja tarvis üles ja osa on heinamaa all; esimese ringi väetajad on kanad ja teise ringi omad veised. Kanadele on selle jaoks liikuvad ehitussoojaku moodi kuudid ehitatud, mida siis traktoriga ühest paigast teise veetakse - just sinna, kus väetamist vaja läheb. Kanad siblivad rõõmsalt põllumaal ja näivad oma liikuva eluviisiga ülimalt rahul olevat.

Äkki kuulen oma selja taga gruppi Aafrikast pärit daame omavahel naerma purskamas. Astun sammu nende suunas ja üks suure värvilise turbankübara omanik pahvatab lõbusalt: meid toodi siia Ameerika suurimat eksootikat vaatama - vabakäigukanad põllul siblimas - aga meil on nad igal pool küla vahel ja seal, kus hing ihkab! Talle tegi õigusega nalja, kuidas maailma ühe kõige rikkama ja arenenuma riigi esileedi näitab talle suurima väärtuse ja haruldusena seda, mis tema

oma kodus nii igapäevane ja tavaline. Õieti pole ta selle peale mõelnudki, et just vabalt ringi jalutav koduloom või -lind võib kusagil tõeline eksootika ja kadunud väärtus olla.

Nüüd levib linna-ameeriklaste seas isikliku kanapidamise kirg, sest ollakse väsinud antibiootikumidest, hormoonidest, keemiast ja kõige selle agressiivsest müügist. Too Aafrika esidaam oleks küllap veelgi enam naernud, kuulnuks ta kõrghoonete katustel ja suisa korteris peetavatest kodulindudest, tõelistest (suur)linnakanadest ja munapidudest, kus kolesteroolihirnu seljatanud rahvas naudib paari-kolme muna korruga ja leiutab neist üha uusi ning põnevamaid roogi. Kiidab kodumuna tekstuuri ja suve edendes rebude värvimuutusi. Kunstvalgus ja loodustsüklit välja kistud tööstuslik tootmine neid haruldasi rõõme ei paku ju.

Uus on tihtipeale unustatud vana. Õnnelikud on need, kel moodsate tehnoloogiatega kaasa minnes ka vana ikka hinnas ja au sees on. Sest mis vähemasti toitu puudutab, ei tule see tervele inimlapsele ialgi keemialaborist ja tehasest, vaid ikka põllult, metsast ja veest. Seda ei või unustada. Sellega peab päevast päeva elama, austades ja toetades neid, kes heitlikku ilma ja raskusi trotsides meile kõik tervisliku ja suupärase valmis kasvatavad. Austades loodust ja ligimest.

Mul oli tookord hea soe tunne aduda, et ühe jalaga oleme justkui Ameerikas, nii tehnolembesed ja moodsad. Ent teine varvas embab muru, nina sõnnikule ei kirtsuta ja südamesopis on pea igaühel oma seene- ja metsmaasikakoht. Et see on suur õnn, tuleb just nüüd ja täna mõista. Muidu võib hilja olla.